

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹ

ԻԸ. ՅԱՐԻ 1914

Տարեկան 15 ֆր. ոսկի — 6 դր.:
 սեզամեայ՝ 8 ֆր. ոսկի — 3 դր.:
 Մեկ թիւ կ'արժէ 1-50 ֆր. — 70 կ.:

ԹԻԻ 10, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԵՆԵԴԻԿՏՈՍ ԺԵ.

Բաթողիկէ աշխարհը Սեպտ. 3ին կը թօթափէր իւր վրայէն Պիոս Ժ.ի մահուան պատճառած սուգը, վասն զի Կարդինալաց ժողովը կու տար իրեն նոյն օրը ուրիշ Հայր մը յանձնին Բոլոնիայի արքեպիսկոպոսին՝ Տեւլա Բիեզա Կարդինալին: Նոյն օրն հազարաւորներ Ս. Պետրոսի մէջ երկիւղած անհամբերութեամբ մը կը սպասէին Նոր Բահանայապետը տեսնելու եւ անոր օրհնութիւնը ընդունելու. հոն էր որ առաջին անգամ լսեցին անոնք Բենեդիկտոս անունը, որով նա պիտի սկսէր իր՝ արտաքին իշխանութենէ զուրկ թագաւորութիւնը: 1758էն ի վեր Հռոմայ եպիսկոպոսաց ցանկին մէջ չենք հանդիպիր այդ անուան. զայն վերջին անգամ կրողը Ս. Եկեղեցւոյ մեծ Հովիւներէն եւ մեծազոյն իրաւագիտներէն մին Բենեդիկտոս ԺԴ. է, որ 1740ին Բոլոնիայի արքեպիսկոպոսութենէն քահանայապետութեան քարձրացաւ. այս է պատճառն, որ այս օրուան Բոլոնիայի արքեպիսկոպոսն ալ նոյն անունն ուզեց կրել իբրեւ Գլուխ Ս. Եկեղեցւոյ:

Նորընտիր Բահանայապետը ծնած է 1854ի Նոյ. 21ին ի Գինուա, ուր իւր նախնական եւ քարձրազոյն ուսմանց ընթացքը յաջողութեամբ կատարելով Դրա-

ւանց վարդապետ կ'անուանուէր 1874ին: Բայց փաստաբանի պաշտօնը Նորին Սրբութեան սրտին զոհացնում տալէն հեռու էր. անոր համար իսկ, քանի մը ամիս ետքը վերստին համալսարան կը յաճախէր եւ 1878ի Դեկտ. 21ին Աստուածաբանութեան վարդապետի պսակով արդէն պսակեալ քահանայ կը ծնունադրուէր: Ժամանակ մը ետքը Վատիկանի քարտուղարութեան մէջ պաշտօնի

ՐԱՆՆԻՆԻՍՏ ԺԵ.

կը կոչուէր՝ իբրեւ պաշտօնեայ ոչ-սովորական արտաքին խնդրոց՝ պաշտօն մը զոր ժամանակին վարած էր Ռամպոլլան: Իսկ երբ Ռամպոլլան իբրեւ Նուիրակ Մաղրիդ կ'առաքուէր, անոր կ'ընկերանար Տեղա Զինգա եւ 1887ին կը վերադառնար Հռոմ՝ երբ Լեոն ԺԳ. Ռամպոլլան ծիրանաւոր անուանեց. եւ հոն դարձեալ արտաքին գործոց քարտուղարութեան մէջ պաշտօնի կը դրուէր. ուր հետզհետէ անցնելով զանազան աստիճաններէն կը բարձրանայ մինչեւ պետական քար-

տոռոյրի փոխանորդի պաշտօնին: Սոյն դիրքիս մէջ մասց Նորին Սրբութիւնը մինչեւ Պիոս Ժ.ի շարորդ տարին: 1907ի Դեկտ. 22ին Պիոս Ժ.է եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ընդունեցաւ իբրեւ Արքեպիսկոպոս Բոլոնիայի: Իր եպիսկոպոսութեան եօթ տարիններուն մէջ ցոցցուց զարմանալի կարողութիւններ եւ անհամեմատ եռանդ մը հոգ հոգացի՝ որուն արդէն սիրով կը նուիրէր իր ժամերն երբ Վատիկան ծանր պաշտօններ կը վարէր: Անշափ էր իր թեմականներուն ուրախութիւնը երբ Պիոս Ժ. ղինքն տարուոյս Մայիս 25ին կարդինալութեան մեծ պատուոյն քարծրացուց: Կրնանք երեւակայել թէ ինչպիսի անմասն ուրախալի անակնկալ մը եղաւ Բոլոնիայի ժողովրդեան՝ իրենց սիրելի Հովովն Եփուսի Քրիստոսի փոխանորդի պաշտօնին վերանստեղծ լուրը: Վայրկենապէս Մայր եկեղեցւոյն հետեւելով Բոլոնիայի քուր եկեղեցիներն իրենց զանգակներովն քաղաքին ամէն անկիւններն հասցուցին այդ աւետիարը. այս տիրող ներքին ցնծութեան արտաքին ցոյցն էր:

Բենեդիկտոս ԺԵ. իր արտաքինովը կը յիշեցնէ Պիոս Է.ը: Սրբազան Հայրը մարմնով փոքր է, քիչ մը կորացած եւ նիհաճ՝ նման Լեւոն ԺԳ.ի: Սակայն իր դիմագիծին վրայ որոշ կը կարդացուի աննկուն հաստատութիւն մը եւ սուր՝ խորաթափանց եւ հեռատես միտք մը. վերութիւն ու ճիւղութիւն մը կայ Նորին Սրբութեան անձին վրայ. եւ անշուշտ կամքի եւ մտքի այս փնտռում յատկութիւններն էին պատճառը՝ որով կրցաւ ոչ միայն Բոլոնիայի մէջ ամենուրեք՝ այլ նաեւ Վատիկանի եւ Կարդինալաց ժողովոյն մէջ մեծ համակրանք վաստակիլ:

Ինչպէս Պիոս Է. գրեթէ դար մը յառաջ՝ համեռոպական պատերազմին ժամանակ տարօրինակ պարագաներու տակ քահանայապետ ընտրուեցաւ, այսպէս ալ այժմ՝ նման եւ աւելի ահարկու արհաւիրքներու մէջ է որ անմոռանալի Պիոս Ժ.ին յաջորդը զար կը քարծրանայ եւ Պետրոսի նաւուն ղեկը ձեռք կ'առնու, որպէս զի Քրիստոսի Ս. Եկեղեցին այս ահաւոր ալեաց եւ փոթորիկի մէջ ուղղէ եւ վարէ: Չենք ուզէր գուշակել թէ արդեօք ինչպիսի դեր վերապահուած է այս աշխարհաւոր կուրոյն մէջ խաղաղութեան Իշխանին փոխանորդին: Սակայն յամենայն դէպս զործելու լայն ասպարէզ մը կայ Նորին Սրբութեան առջեւ: Պիոս իր յաջորդին ժառանգութիւն ձգած է իւր ամենայն ինչ ի Քրիստոս նորոգելու ծանր զործոյն լրացումը եւ իրեն սկսած ներքին քարակարգիչ ձեռնարկներուն կատարումը: Դժուարին զործ, ստուգիւ. սակայն աւելի դժուարինները կը սպասեն իրեն Եկեղեցւոյ քաղաքականութեան մէջ: Եւ ի՞նչ կրնայ նոյն իսկ մակաբերել թէ այս համաշխարհային հոգեհին հետեւութիւնները ուժի ինչպիսի սպառում պիտի պահանջեն Պետրոսի յաջորդէն: Ահա այսպիսի պարագաներու տակ է որ Նախախնամութիւնը կու տայ մեզի յանձին Բենեդիկտոսի՝ Լեւոն ԺԳ.ի աշակերտ մը, Ռամպոլլայի դպրոցին մէջ հրահանգուած ոյժ մը՝ որ սակայն միանգամայն Պիոս Ժ.ի նմանող մըն է հոգ հոգացի իր քուրն եռանդովը: Տայր Բարձրեալը որ Բենեդիկտոս ԺԵ.ով թէ զԼեւոն ԺԳ. եւ թէ զՊիոս Ժ. ունենանք մեզի Առաջնորդ յամայր ամս:

ԽՄԲ. «ՀԱՏԵՐ»